

Pan Jarosław Klimek
Wójt Gminy Moskorzew

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹ w związku z § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania², przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Moskorzewie problemową kontrolę w zakresie zadłużenia Gminy Moskorzew oraz przestrzegania ustawowych limitów zadłużenia za okres od 1 stycznia 2010 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku oraz w miarę zaistniałych potrzeb inne okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 6 listopada 2013 r.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy.

Do czasu rozpoczęcia kontroli, tj. do dnia 24.07.2013 r. księgi rachunkowe za 2012 rok prowadzone komputerowo nie zostały ostatecznie zamknięte. Z „Zestawienia obrotów i sald” za okres od 1.01.2013 r. do 30.06.2013 r. (wydruk z dnia 24.07.2013 r.) wynikały zerowe obroty i salda poszczególnych kont. Powyższe świadczy, że zapisy pozostawały w buforze i nie zostały zatwierdzone. Zgodnie z pkt 30 Załącznika do Komunikatu Nr 10 Ministra Finansów z dnia 18 maja 2010 roku w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych utrzymywanie zapisów w stanie edycji (np. przed akceptacją w buforze) nie może być uznane za tożsame z ujęciem w księgach rachunkowych zakwalifikowanych do zaksięgowania w danym miesiącu dowodów księgowych. Ponadto do dnia 16.10.2013 r. nie zamknięto ksiąg rachunkowych prowadzonych techniką ręczną dla zadania „Remont GOK i WCK - T”. Powyższe stanowi naruszenie art. 12 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³ oraz § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych,

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 1113

² Dz. U. Nr 167, poz. 1747

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.

samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴.

Na podstawie przedłożonych do kontroli zestawień obrotów i sald ustalono, że suma obrotów za okres od początku roku do dnia 31.12.2012 r. na kontach księgi głównej na stronie Wn nie jest równa sumie obrotów na stronie Ma, a mianowicie:

- z zestawienia obrotów i sald sporządzonego dla organu wynika, że suma obrotów na stronie Wn wynosi 7.382.682,71 zł, a na stronie Ma 7.505.716,97 zł,

- z zestawienia obrotów i sald sporządzonego dla jednostki wynika, że suma obrotów na stronie Wn wynosi 8.497.519,79 zł, a na stronie Ma 11.390.731,94 zł.

Powyższe świadczy o nieprzestrzeganiu zasady podwójnego zapisu określonej w art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości a w konsekwencji tak prowadzone księgi są niesprawdzalne, co narusza art. 24 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Do dnia 31.12.2011 r. księgi rachunkowe w Urzędzie Gminy prowadzono w dzienniku główna (ręcznie), w którym stosowano konta budżetu oraz konta Urzędu. Od 2012 r. rozpoczęto stosowanie programu komputerowego służącego do prowadzenia ksiąg rachunkowych Urzędu oraz budżetu, które prowadzono łącznie. Na podstawie przedstawionego zestawienia sald zatytułowanego „Bilans 31.12.2011 r.” oraz sporządzonego w dniu 03.10.2013 r. wydruku „Zestawienie obrotów i sald za okres od 2012-01-01 do 2012-12-31” stwierdzono, że nie zachowano ciągłości, tj. wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia – 31.12.2011 r. stany aktywów i pasywów nie zostały ujęte w tej samej wysokości, w otwartych na następny 2012 rok obrotowy księgach rachunkowych, czym naruszono art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Zestawienie różnic przedstawia poniższa tabela:

Symbol konta	BZ 31.12.2011		BO 01.01.2012		Różnice	
	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
011	11 046 340,48		11 046 340,48			
013	378 179,44		378 179,44			
020	19 128,96		19 128,96			
071		1 598 560,44		1 598 560,44		
072		378 179,44		378 179,44		
080	1 261 075,90		1 261 075,90			
130						
133	227 332,07		227 332,07			
134		3 270 545,04		3 270 545,04		
140	18 387,47		18 387,47			
201 inw.		3 541 062,87			-	3 541 062,87
201		41 611,08		32 534,51	-	9 076,57
221	120 895,05	1 843,44			120 895,05	1 843,44
224 vat	779,00				779,00	-
225 vat		- 779,00		1 236,29	-	2 015,29
225		2 839,00		2 839,00	-	-
229		25 475,93		20 960,54	-	4 515,39

⁴ Dz.U. z 2013 r. poz. 289, dalej rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

231		45 672,41		45 674,41	-	2,00
240	4 303,78		4 303,78		-	-
290					-	-
800	6 430 985,70				6 430 985,70	-
800 inw.		5 383 275,22			-	5 383 275,22
800		3 110 214,42		2 062 503,94	-	1 047 710,48
810					-	-
860		5 728 321,04			-	5 728 321,04
960	3 461 605,79		3 461 605,79		-	-
224		1 236,29			-	1 236,29
904		277 483,25		281 080,49	-	3 597,24
961	288 690,47		288 690,47		-	-
133/1-wod. I	162,63				162,63	-
133/1-wod. II	15 752,33				15 752,33	-
133/3-wydat.nie	278 832,04				278 832,04	-
904/3-wydat.nie		3 597,24			-	3 597,24
135/3 wydat.nie	- 288 290,47				- 288 290,47	-
135 (wydat.nw)	288 290,47				288 290,47	-
909		143 313,00		143 313,00	-	-
	23 552 451,11	23 552 451,11	16 705 044,36	7 837 427,10	6 847 406,75	15 715 024,01

Ponadto z powyższego zestawienia wynika, że wg stanu na dzień 01.01.2012 r. suma sald Wn nie jest równa sumie sald Ma.

Ustalono na podstawie sporządzonego w dniu 03.10.2013 r. wydruku „Zestawienie obrotów i sald za okres od 2012-01-01 do 2012-12-31”, że również wg stanu na dzień 31.12.2012 r. suma sald Wn nie jest równa sumie sald Ma, co przedstawia poniższa tabela:

Saldo na 31.12.2012 r.		
Symbol konta	Saldo Wn	Saldo Ma
011	11 762 065,54	
013	203 935,57	
020	31 881,60	
071		1 604 936,76
072		203 935,57
080	656 469,21	
130		
133	350 366,33	
134		2 975 165,80
135	400,00	
140	15 785,00	
201	4,00	19 642,91
221	116 485,15	38 281,10
223	98 687,10	
224		

225		5 376,85
229		20 514,36
231		35 205,44
234		
240	4 303,78	
800	2 782 346,18	
810	114 296,69	
860		5 164 833,52
901		
902		
904		281 080,49
909		148 230,00
960	2 950 388,37	
961	288 690,47	
	19 376 104,99	10 497 202,80
998		3 027 531,34
	19 376 104,99	13 524 734,14

Niezachowanie zgodności sumy sald Wn z sumą sald Ma narusza art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz stanowi, że tak prowadzone księgi rachunkowe nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego i są nierzetelne, co narusza art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

W zakresie ustalenia realności salda konta „201 inw.”, które na dzień 31.12.2011 r. wynosiło 3.541.062,87 zł i dlaczego nie zostało one przeniesione do ksiąg rachunkowych na 2012 r. Skarbnik wyjaśniła, że saldo to obejmuje płatności wynikające z faktur dotyczące realizowanych inwestycji, które po zakończeniu zostały przyjęte na ewidencję środków trwałych. Nie przeniesienie salda do ksiąg na 2012 r. w ocenie Skarbnika wynikało z przeoczenia. Powyższe wyjaśnienie wskazuje, że saldo obejmuje płatności, natomiast zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 201 określonymi w zakładowym planie kont stanowiącym do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. saldo Ma powinno oznaczać stan zobowiązań.

W zakresie rzetelności prowadzenia ksiąg rachunkowych stwierdzono również następujące nieprawidłowości:

- W odrębnych księgach rachunkowych „WODOCIĄG ETAP II” założonych w systemie finansowo - księgowym ujęto bilans otwarcia na koncie 133 w wysokości 15.752,33 zł (Wn), natomiast suma sald BO na 01.01.2012 r. strony Ma wynosi „0,00”.
- W księgach rachunkowych „Środki niewygasające” wg stanu na dzień 31.12.2012 r. saldo Wn konta 130 w wysokości 257 938,41 zł nie wynika z bankowego potwierdzenia sald oraz wynikają salda: Ma konta 135 w wysokości 272 914,44 zł, Ma konta 223 – 267 842,17 zł, Wn konta 225 – 267 812,17 zł, Wn konta 409 – 9 263,27 zł, które są nierzetelne bowiem nie można ustalić ich treści ekonomicznej.
- W księgach rachunkowych „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków” nie ujęto wszystkich wyciągów bankowych oraz z ksiąg wynikają nierzetelne, nierealne salda, np. konto 130 saldo Ma 228 105,07 zł, konto 140 saldo Ma 243 726,47 zł, konto 133 Wn 15 621,40 zł

(brak w ewidencji banku, zamknięty rachunek w BGK), salda kont wynikowych takich jak 720, 901, 902.

- Księgi rachunkowe „Bank Gospodarstwa Krajowego na 2012 rok” (remont WCKT i GOK) wykazują m.in. salda na 31.12.2012 r. kont wynikowych – 720, 901 i 902.
- Wg ewidencji na dzień 31.12.2012 r. konto 223 wykazuje saldo Wn 98.687,10 zł i dotyczy środków przekazanych na rachunek GOPS na realizację projektu w dniach 19.03.2012 r. i 21.06.2012 r. - ustalono że środki zostały wydatkowane w 2012 r. i ujęte w Rb-28S zbiorczym, natomiast nie zostały zrealizowane wydatki ujęte na koncie 902 w korespondencji z kontem 223.

Powyższe nieprawidłowości świadczą o nierzetelnym prowadzeniu ksiąg rachunkowych, co narusza art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Do czasu rozpoczęcia kontroli (24.07.2013 r.) w Urzędzie Gminy nie sporządzono sprawozdania finansowego jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. obejmującego bilans, rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki, co stanowi naruszenie § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. W trakcie kontroli sporządzono sprawozdanie finansowe Urzędu Gminy.

W zakresie sporządzenia sprawozdań finansowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- W bilansie z wykonania budżetu wg stanu na 31.12.2012 r. wykazano środki pieniężne budżetu w wysokości 370.285,55 zł, natomiast wg ewidencji którą wskazano jako podstawę sporządzenia bilansu saldo konta 133 wynosi 350.366,33 zł, w sprawozdaniu Rb-ST na koniec 2012 r. wykazano 360.593,51 zł, natomiast wg ewidencji banku 366.518,92 zł (350.366,33 zł + 16.152,59 zł). Ponadto w bilansie wykazano nadwyżkę budżetu w wysokości 422.552,56 zł, natomiast saldo konta 961 wynosi Wn (-) 288.690,47 zł oraz wykazano skumulowany wynik budżetu (-) 3.163.644,44 zł, a saldo Wn konta 960 wynosi (-) 2.950.388,37 zł,
- W bilansie z wykonania budżetu wg stanu na 31.12.2011 r. wykazano środki pieniężne budżetu w wysokości 531.937,50 zł, natomiast wg ewidencji którą wskazano jako podstawę sporządzenia bilansu saldo konta 133 wynosi 227.332,07 zł, 133/1 - 162,63 zł i 15.752,33 zł, 133/3 – 278.832,04 zł, w sprawozdaniu Rb-ST na koniec 2011 r. wykazano 516.022,54 zł, natomiast wg ewidencji banku 531.537,50 zł. Ponadto w bilansie wykazano deficyt budżetu w wysokości (-) 1.479.145,52 zł, natomiast saldo konta 961 wynosi Wn (-) 288.690,47 zł oraz wykazano skumulowany wynik budżetu (-) 1.673.078,02 zł, a saldo Wn konta 960 wynosi (-) 3.461.605,79 zł.
- W bilansie Urzędu wg stanu na 31.12.2012 r. (sporządzonego w trakcie kontroli) wykazano:
 - stan środków trwałych 10.837.943,37 zł, natomiast wg ewidencji kont 011+013+020-071-072=10.189.010,38 zł, środków trwałych w budowie 609.329,68 zł natomiast saldo konta 080=656.469,21 zł,
 - zobowiązania długoterminowe w kwocie 2.975.165,80 zł, które dotyczą zobowiązań budżetu z tytułu kredytów i pożyczek,
 - stan funduszu jednostki w kwocie 2.697.601,24 zł, natomiast saldo konta 800 wynosi (-)2.782.346,18 zł.

Powyższe nieprawidłowości naruszają art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o rachunkowości.

W zakresie sprawozdawczości budżetowej oraz z operacji finansowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- W jednostkowych sprawozdaniach Rb-28S i Rb-Z Urzędu Gminy wg stanu na 31.12.2012 r. oraz 30.06.2013 r. nie wykazano zobowiązań wymagalnych, pomimo ich wystąpienia w jednostce.
- W sprawozdaniu Rb – NDS za IV kwartał 2012 r. nie wykazano danych w zakresie przychodów oraz rozchodów wykonanych z tytułu zaciągniętych w 2012 roku w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczek na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowanych. Łączna kwota przychodów i rozchodów z powyższego tytułu wyniosła w 2012 roku kwotę 417.252,95 zł. Ponadto w sprawozdaniach Rb-NDS za I, II i III kwartał 2012 r. nie wykazano rozchodów z tytułu spłaty pożyczek na wyprzedzające finansowanie.
- W jednostkowym rocznym sprawozdaniu Rb-28S Urzędu Gminy za okres od początku roku do dnia 31.12.2012 roku wykazano dane dotyczące wykonanych wydatków (kolumna 6) niezgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (konta 130) w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	§	Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-28S wg stanu na dzień 31.12.2012 r. (kolumna 6 Wydatki wykonane)	Dane wg ewidencji konta 130 na dzień 31.12.2012 r.	Różnica
852	85219	4410	0,00	30,00	-30,00
900	90095	4040	708,05	2.829,19	-2.121,14
921	92195	4177	2.500,00	343,00	2.157,00
921	92195	4307	2.948,68	4.033,68	-1.085,00
921	92195	4309	2.194,17	3.266,17	-1.072,00

- W jednostkowych sprawozdaniach Rb-28S Urzędu Gminy za okres od początku roku do dnia 31.12.2012 r. oraz od początku roku do dnia 30.06.2013 r. wykazano dane dotyczące zobowiązań ogółem (kolumna 7) niezgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (kont zespołu 2) w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	§	Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-28S wg stanu na dzień 31.12.2012 r. (kolumna 7 Zobowiązania ogółem)	Dane wg ewidencji księgowej (kont zespołu 2) na dzień 31.12.2012 r.	Różnica
600	60016	4210	5.126,25	5.176,06	-49,81
600	60016	4300	0,00	400,00	-400,00
750	75023	4010	0,00	3.074,00	-3.074,00
750	75023	4040	59.997,80	30.211,24	29.786,56
750	75023	4110	8.549,63	5.271,62	3.278,01
750	75023	4120	954,02	479,02	475,00
750	75023	4300	1.389,73	965,32	424,41
750	75023	4350	204,00	819,00	-615,00
750	75023	4360	252,19	255,19	3,00
900	90095	4040	0,00	429,98	-429,98

Dział	Rozdział	§	Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-28S wg stanu na dzień 30.06.2013 r. (kolumna 7 Zobowiązania ogółem)	Dane wg ewidencji księgowej (kont zespołu 2) na dzień 30.06.2013 r.	Różnica
600	60016	4210	0,00	9.676,05	-9.676,05
750	75023	4210	3.551,80	3.890,98	-339,18
750	75023	4260	0,00	29,06	-29,06
750	75023	4300	1.950,30	2.420,19	-469,89
754	75412	4210	1.776,58	76,58	1.700,00
852	85204	3110	0,00	44,71	-44,71

- W jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Gminy za okres od początku roku do dnia 31.12.2012 r. stwierdzono różnice pomiędzy danymi wynikającymi z ewidencji księgowej a danymi wykazanymi w sprawozdaniu w kolumnie dochody wykonane w rozdziale 75616 paragraf 0360 i 0500. Różnice te są rezultatem nieujęcia danych wynikających ze sprawozdań przekazywanych przez Urzędy Skarbowe za IV kwartał 2012 r.

- W okresie styczeń 2012 r. – czerwiec 2013 r. nie sporządzono następujących sprawozdań jednostkowych Urzędu Gminy: Rb-27S za okres od początku roku do dnia: 30 kwietnia, 31 maja, 31 lipca, 31 sierpnia, 31 października, 30 listopada 2012 roku oraz 30 kwietnia i 30 maja 2013 roku, Rb-28S za okres od początku roku do dnia: 31 stycznia, 28 lutego, 30 kwietnia, 31 maja, 31 lipca, 31 sierpnia, 31 października, 30 listopada 2012 roku oraz 31 stycznia, 28 lutego, 30 kwietnia i 30 maja 2013 roku, Rb-N za IV kwartał 2012 r.

Powyższe nieprawidłowości naruszają § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵, § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶.

W 2012 roku wystąpiły liczne przypadki ujmowania kosztów i zobowiązań wynikających z otrzymanych faktur w innym (następnym) okresie sprawozdawczym, niż ten którego dotyczyły. Faktury wpłynęły w terminie umożliwiającym terminowe ujęcie zdarzeń w księgach rachunkowych w okresie sprawozdawczym, którego dotyczyły. Do dnia 30 lipca 2013 r. nie ujęto w księgach rachunkowych Urzędu Gminy 107 dokumentów (faktur) na łączną kwotę 46.695,98 zł, które dotyczyły poprzednich okresów sprawozdawczych. Powyższe dokumenty zostały ujęte w księgach rachunkowych Urzędu pod datą 31.07.2013 r. Ponadto w księgach rachunkowych prowadzonych techniką ręczną dla zadania „Remont GOK i WCK - T” nie ujęto wszystkich zdarzeń jakie wystąpiły w okresie 30.10.2012 r. – 27.12.2012 r. Powyższe narusza art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 i ust. 3 ustawy o rachunkowości.

W księgach rachunkowych roku 2013 ujęto koszty w wysokości 49.914,51 zł, które dotyczyły roku 2012, czym naruszono art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W ewidencji księgowej ZPO w Moskorzewie, ZPO w Chlewicach, ZEAS w Moskorzewie nie ujmowano na koniec kwartału naliczenia należnych odsetek od

⁵ Dz. U. Nr 20, poz. 103

⁶ Dz. U. Nr 43, poz. 247

nieterminowego regulowania zobowiązań wobec ZUS, co narusza § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

W Urzędzie Gminy nieprawidłowo klasyfikowano odsetki z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań, a tym samym nie wykazywano ich w ewidencji księgowej i sprawozdaniu Rb-28S w prawidłowych paragrafach wydatków. Wydatki z tytułu zapłaty odsetek klasyfikowano do § 4260, § 4240, § 4430 zamiast do § 4580. Powyższe stanowi naruszenie zasad klasyfikacji wydatków określonych w Załączniku Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁷.

Zaciągnięte w 2012 roku pożyczki na wyprzedzające finansowanie w BGK ujmowane były w dacie zaciągnięcia na koncie 901 „Dochody budżetu” jako dochody budżetu, zamiast jako przychody, które podlegają ewidencji na koncie 260 „Zobowiązania finansowe”. Powyższe narusza art. 4 ust. 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w związku z art. 5 ust. 1 pkt 4 lit. d ustawy o finansach publicznych oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku.

W 2012 i 2013 roku nie prowadzono do kont 901 „Dochody budżetu” i 902 „Wydatki budżetu” ewidencji szczegółowej wg podziałek klasyfikacji dochodów i wydatków, co narusza zasady funkcjonowania tych kont określone w Załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

W 2012 i 2013 roku na koncie 134 „Kredyty bankowe” nie ujmowano odsetek od zaciągniętych kredytów w korespondencji z kontem 909 „Rozliczenia międzyokresowe”. Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania kont 134 i 909 określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. W ewidencji księgowej budżetu i Urzędu nie ujęto pod datą 31 grudnia 2012 r. naliczenia odsetek w łącznej kwocie 7.182,47 zł od kredytów zaciągniętych przez Gminę Moskorzew, których termin płatności przypadał na 15 stycznia 2013 roku. Nieprawidłowość narusza art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W 2013 roku zaangażowanie wydatków na koncie pozabilansowym 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” ujmowano w wysokości planu wydatków lub jako wydatki wykonane, zamiast ujmować zaangażowanie wydatków wynikające z zawartych umów, postanowień, decyzji pod datą faktycznego zaangażowania środków. Prowadzona w ten sposób ewidencja zaangażowania nie umożliwia ustalenia faktycznego stanu wysokości zaangażowanych wydatków, w tym zaciągniętych zobowiązań. Nieprawidłowość narusza art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych oraz zasady funkcjonowania konta 998 określone w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

Nie przeprowadzono inwentaryzacji gruntów oraz trudno dostępnych środków trwałych wg stanu na dzień 31.12.2010 r., 31.12.2011 r. i 31.12.2012 r. Ponadto inwentaryzacja należności i zobowiązań na kontach rozrachunkowych Urzędu (zespół 2) wg stanu na dzień 31.12.2012 r. nie została powiązana z zapisami z ksiąg rachunkowych oraz odpowiednio udokumentowana, tj. nie wskazano poszczególnych dowodów księgowych, kontrahentów czy

⁷ Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.

dłużników, a jedynie przepisano do protokołu salda poszczególnych kont z ewidencji syntetycznej. W wyniku porównania kwot wynikających z potwierdzeń sald przesłanych w 2012 roku przez kontrahentów z ewidencją księgową konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” (analityka wg poszczególnych kontrahentów) stwierdzono rozbieżności pomiędzy kwotami wykazanymi w powyższych potwierdzeniach a ewidencją księgową jednostki. Powyższe narusza art. 26 ust. 1 oraz art. 27 ustawy o rachunkowości.

W 2012 roku wystąpiły liczne przypadki regulowania zobowiązań po terminach określonych w fakturach oraz umowach. Opóźnienia wyniosły od 4 do 430 dni po wymaganym terminie płatności. Z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań Urząd Gminy dokonał zapłaty odsetek oraz kosztów upomnienia na łączną kwotę 299,78 zł, w tym w 2012 r. - 41,94 zł i w I półroczu 2013 r. - 257,84 zł. Powyższe stanowi naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸.

W 2012 roku Wójt Gminy dopuścił do przekroczenia limitów wydatków ustalonych w uchwale budżetowej na 2012 rok na łączną kwotę 1.545,59 zł, w zakresie wydatków ujętych w dziale 921 rozdział 92195, paragraf 4307 i 4309. Powyższe narusza art. 44 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Do wieloletnich prognoz finansowych nie sporządzono objaśnień wyjaśniających poziom prognozowanych wielkości, co narusza art. 226 ust. 2a ustawy o finansach publicznych.

Nie opracowano planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 23 ust. 1d ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁹.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą Wójt oraz Skarbnik Gminy.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały, stosownie do zakresu czynności, na Skarbniku Gminy. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Wójt Gminy, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt jako organ wykonawczy gminy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.

⁹ Dz. U. z 2010 r. Nr 102 poz. 651 z późn. zm.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Rozważyć dokonanie niezbędnych zmian organizacyjnych mających na celu prawidłową realizację obowiązków w zakresie stosowania zasad gospodarki finansowej oraz prowadzenia rachunkowości jak również wzmocnić nadzór nad Skarbnikiem w zakresie czynności związanych z prowadzeniem rachunkowości, mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
2. Dokonać w trybie pilnym ustalenia rzeczywistego stanu aktywów i pasywów w drodze inwentaryzacji oraz ująć wynik tej inwentaryzacji w księgach rachunkowych tak aby zapisy w księgach odzwierciedlały stan rzeczywisty.
3. Rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową oraz wynik finansowy w sprawozdaniach finansowych, stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
4. Zdarzenia gospodarcze ujmować w księgach rachunkowych i wykazywać w sprawozdaniach finansowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
5. Księgi rachunkowe prowadzić rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie, aby zapisy odzwierciedlały stan rzeczywisty, stosownie do art. 24 ustawy o rachunkowości.
6. Ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych dokonywać najpóźniej do dnia 30 kwietnia roku następnego, stosownie do § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. i art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
7. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera stosować właściwe procedury i środki chroniące przed zniszczeniem, modyfikacją lub ukryciem zapisu, stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
8. Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, stosownie do art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
9. Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapewnić automatyczną kontrolę ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald, stosownie do art. 13 ust. 5 ustawy o rachunkowości.
10. Sporządzać sprawozdanie finansowe Urzędu obejmujące bilans, rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, stosownie do § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w terminie 3 miesięcy od dnia, na który zamyka się księgi rachunkowe (31 marca) zgodnie z § 24 ww. rozporządzenia.

11. Sprawozdania budżetowe i z operacji finansowych sporządzać rzetelnie oraz wykazywać w nich kwoty wynikające z ewidencji księgowej, stosownie do § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
12. Sporządzać miesięczne, kwartalne i roczne sprawozdania jednostkowe dla jednostki Urząd Gminy, za każdy kolejny okres sprawozdawczy, stosownie do § 4 pkt 3 lit. a, § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
13. W księgach rachunkowych ujmować wszystkie operacje, które wystąpiły w danym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
14. W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmować wszystkie obciążające jednostkę koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
15. Zobowiązania regulować w terminach ich wymagalności, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
16. Zobowiązać kierowników jednostek oświatowych i ZEAS do ujmowania na koniec kwartału naliczenia należnych odsetek od nieterminowego regulowania zobowiązań, stosownie § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.
17. Prawidłowo stosować klasyfikację wydatków, określoną w załączniku Nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
18. Zaciągnięte pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE, które stanowią przychody budżetu ujmować w dniu wpływu środków jako przychody na koncie 260 „Zobowiązania finansowe”.
19. Ewidencję szczegółową do kont 901 i 902 prowadzić według podziałek klasyfikacji dochodów i wydatków, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.
20. Operacje gospodarcze związane z naliczeniem i spłatą odsetek od kredytów, pożyczek i wyemitowanych instrumentów finansowych ewidencjonować w księgach rachunkowych budżetu:
 - naliczenie przez bank odsetek od pożyczki/kredytu:
Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,
Ma 260 „Zobowiązania finansowe”(pożyczka) lub Ma 134 „Kredyty bankowe” (kredyt),
 - spłata odsetek od pożyczki/kredytu (równolegle do ewidencji wydatku):
Wn 260 „Zobowiązania finansowe” (pożyczka) lub 134 „Kredyty bankowe” (kredyt),
Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,
stosownie do zasad funkcjonowania w/w kont budżetu określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

21. W księgach rachunkowych na bieżąco ujmować zaangażowanie wydatków na koncie 998 "Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego", tj. przed dokonaniem wydatku, pod faktyczną datą powstania zaangażowania np. zawarcia umowy, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych i zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.
22. Przeprowadzać inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów w odpowiednich terminach, stosownie do art. 26 ustawy o rachunkowości. Przestrzegać obowiązku dokumentowania wyników inwentaryzacji oraz powiązania ich z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
23. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych uchwałą budżetową oraz planem finansowym przy uwzględnieniu prawidłowo dokonanych przeniesień, zgodnie z planowanym przeznaczeniem, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
24. Do wieloletnich prognoz finansowych sporządzać objaśnienia wyjaśniające poziom prognozowanych wielkości zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
25. Opracować plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, zgodnie z art. 23 ust. 1d ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od pana Wójta zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
/-/
mgr Henryk Rzepa

Do wiadomości:

Rada Gminy w Moskorzewie